

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

Ad III Januarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

epitaphium.

Christum. *Visitur hoc illius epitaphium in monasterio Rothensi :*

Anno milleno ducenteno minus decem et octo Obiit in Christo Reverendus Pater et Dominus Otto, Abbas hujus cœnobii Truchsess de Waltpurg natus, Qui suo exemplo reputatur esse Beatus.

* videtur desiderari locupletari, vel quid simile opera.

§ In monumentis cœnobii Rothensis ista de eo leguntur: Præfuit tum præfate Ecclesiæ Rothensi B. M. Ottono, piæ nimirum et sanctæ conversationis homo, qui et ipse cum esset secularis persona, erat de nobilioribus ministerialibus supradicti Brigantini Comitit, quique relictis omnibus Rothensem Ecclesiam, cum esset adhuc in rustica paupertate constituta, "... cum aliis servis Dei Præmonstratensem Ordinem suscepit. In qua postea Abbas factus, in tantum in spirituali et temporalis ædificio eadem Ecclesia sub ipso crevisse constat, quod sub regimine ipsius plusquam ducenti Clerici et laici, et Sorores complures strenuissimam vitam ducebant. *Alibi diximus consuevisse juxta monasteria virorum Ordinis Præmonstratensis, domicilia extrui instituendis sanctimonialibus. Pergunt Rothensia MSS.* Erat enim verus Dei cultor, zelator et amator ordinis solertissimus. Hic ad instantiam et petitionem multorum Nobilium quinque Ecclesias nostri Ordinis instituisse dignoscitur, Stanigadensem, Willezinensem, Angiensem, Lutrensem; ad extremum vero sæpius dicti Principis petitioni acquiescens, Marchtallensem Ecclesiam in Ordine promovendam suscepit, anno Incarnationis Domini cæ 1171. Kalend. Maii, Indict. xiv, Alexandro Papa III, Romanam Ecclesiam feliciter gubernante,

regnante gloriosissimo Imperatore Friderico, Othone Episcopo Constantiensem Sedem regente.

6 *Hæc ibi. Sed corrigendus numerus Indictionum, erat enim tum iv, non xiv. Quod ad Episcopum Constantiensem attinet, discrepat Jacobus Manlius in Chronico Constantiensi scribens Ottonem Episcopum mortuum esse anno 1169, eodemque anno subrogatum esse Berchtoldum. Ceterum Marchtallense, sive Martallense cœnobium situm est ad Danubium, in firmissima rupe, inter Riedlingam et Ehingam oppida, instauratum atque Ordini Præmonstratensi traditum ab Hugone III, Palatino Tubingensi, et Elisabetha ejus conjugæ Comitit Brigantini filia et hærede. De hac donatione plenius agemus xvii Aprilis, cum de B. Eberardo Odinonis fratre, primo Præposito Martallensi, erit sermo.*

EX VARIIS.

7 Steingadense monasterium situm est in Diœcesi Augustana, haud procul a dextra Lyçi amnis ripa supra Lansbergam. Quod hic Willezinense dicitur cœnobium, in Bruschiis et Crucius Wiltaviense vocant, Miræus Wiltaniense et Wiltinense, traditque diœcesi Brixinensi subesse. Alba Augia, sive Augia minor, vulgo die Minderow, magnificum est Ordinis Præmonstratensis cœnobium, etiam post tempora B. Odinonis varie locupletatum a Rudolpho Habsburgico Imperatore et aliis, ut videre est apud Bruschiū. Situm est prope Ravensburgum oppidum ad Schussium amnem, qui duobus inde miliaribus in Acronium lacum influit. Lutra, vulgo Keyerslauttern, sita est in Palatinatu inferiori, Diœcesi Wormatiensi, dicta, ut ex Dubravio scribit Miræus, a Lothario III, Imperatore, ibi sepulto; quamquam et fluvius, qui isthuc oritur, Lutra dicitur.

frater B. Eberardus,

ædificata cœnobio.

AD III JANUARIUM.

NOT. 48.

Pag. 126, post, S. Genovefa Virgo, Parisiis in Gallia; adde [S. Eustadius Abbas, Divione in Burgundia.

Ibidem inter Omissos adde [S. Theodoricus Glamorganie in Wallia Regulus, vulgo S. Tewdricke, refertur hoc die a Wilsono in nova editione Martyrologii. Differemus dum certiora nanciscamur, nec solius Godwini fide testata.

Ibidem, ubi de Urso Duce Venetorum agitur, dele ista verba [Hic est Petrus Urseolus, de quo xi Januarii] Et repone [An sit ab Ecclesia in Cælitum tabulas relatus, nos latet, ut xi Januarii dicitur cum inter Omissos de altero duce Petro Urseolo agitur.

NOT. 49.

Pag. 127, post ea quæ de S. Antero Papa habentur, adde [Hic corpus S. Martinæ Virginis et Martyris, ut supra ad cap. 7, illius Actorum littera a est dictum, fertur divino monitu in Urbem transtulisse.

DE SS. MARTYRIB. NICOMED.

THEOPEMPTO ET THEONA.

NOT. 50.

Pag. 127, in fine, adde [Ceterum hi videntur omnino iidem esse qui xxi Maii iterum referuntur, vocanturque Theopompus et Synesius. Ita Martyrol. Romanum: Eodem die sanctorum Martyrum Synesii et Theopompi. *Maurolgicus*: Eodem die SS. Theopompi Episcopi Nicomediæ et Synesii Martyrum sub Diocletiano. *Galesinius*: Hoc ipso die SS. Genesis et Theopontii, qui divina virtute roborati, in oppugnatione Diocletiana, pro Christo fortiter dimicantes, profligatis adversariis ad coronam abeunt in cælum. In notis aut Theopontium alibi Theopompum appellari.

et hic in Januarii memorati.

2 *Eosdem esse, diserte asserit Canisius, seu quisquis auctor est Martyrologii Germanici, in quo iv Januarii ista leguntur: Item Nicomediæ sanctorum Martyrum Theopontii Episcopi, et Synesii, qui rursus infra xxi Maii recensentur, et sunt sub crudelissimo Imperatore Diocletiano trucidati. Referuntur quoque iv Janu. in MS. Florario: Eodem die Theopompi Episcopi et Synesii Martyrum. Et in auctario Car-*

thusiæ Coloniensis ad Usuardum: Apud Nicomediam sub Diocletiano Theopompi Episcopi et Synesii Martyrum.

3 *Clarius patet eosdem esse ex Actis, quæ ex MS. Carthusiæ Coloniensis nobis misit Joannes Grothusius noster, plane consentientia cum elogio quod ex Menæis supra dedimus. Eadem fere memorat Petrus de Natal. lib. 3, cap. 33. Eadem, sed, ut proficitur, a se correctæ, recitat Bivarius in Dextri Chronicon ad an. 300, comment. 4, nu. 6. Nam in eo Chronico ista habentur: Nertobrigæ in Celtiberia sanctorum Martyrum Synesii et Theopompi. Nec desunt qui putent hos duarum civitatum Hispaniæ Episcopos fuisse, quamvis non declarent quenam illæ fuerint. Bivarius hanc Nertobrigam, quæ et Ptolemæo memorata lib. 2, cap. 6, censet nunc Almuña dici, ad Salonem amnem sitam, inter Bilbilim et Cæsaraugustam. Nam alia apud eundem Ptolemæum lib. 2, cap. 4, est Nertobriga, quam ipse nunc Fregenal dici scribit. Dissentiunt ab eo in utraque urbe alii ab Ortelio citati in voce Nertobriga.*

4 *Quod dicatur Theopompus præfuisse Ecclesiæ Nicomediensi, id Baronio non probatur: Nam illis Diocletiani temporibus, inquit, primo Cyrillum, deinde Antimum sedisse constat. Constat id quidem certe ex Actis SS. Indis et Domnæ, et dicemus xxvii Aprilis ad vitam S. Anthyni. Sed cur non potuit Cyrilli decessor fuisse Theopompus? Deinde in Actis, quæ dabimus, non dicitur Nicomediensis Episcopus fuisse, licet id habeat Petrus de Natalibus.*

5 *Titulus Actorum in Coloniensi codice hic erat: Pridie Non. Januar. De S. Theopompo episcopo et Synesio, qui et Theonas, Martyribus. Idem autem valent Theopemptus et Theopompus, id est, a Deo missus, illud a πέρμπτα, hoc πέρομπα.*

ACTA

ex MS Carthusiæ Coloniensis.

descripta a Joan. Grothusio Soc. JESU.

In primo anno a persecutionis suæ Diocletianus Imperator

Eorum Acta.

An Nertobrigæ in Hispania occisus?

an Theopompus Nicomediæ Episcopus?

Notatio nominis Theopemptus.

EX MSS.
b

S. Theopom-
pus deos ri-
det:

Math. 10. 28.

conjecturatur in
ardentem for-
nacem:

c
noctu audit
Imperatorem:

redit ad for-
nacem:

egreditur il-
latus:

fame torque-
tur:

roboretur di-
vinitus:

erutus oculis,
ei divinitus
restituitur.

Imperator de Roma veniens subiit urbem Nicodemiam, in qua fabricari fecit *b* idola multa. Factum est autem post dies aliquot, ut a suburbanis praediis urbem vir Dei ingrederetur Episcopus, nomine Theopompus, hic namque primus est qui martyrium per tulit in initio persecutionis Diocletiani nequissimi. Et ait vir sanctus Diocletiano: Non sunt isti Dii, quos tu adoras, argentei vel aurei, lignei seu lapidei: neque respirare possunt aut loqui, nec possunt etiam quicquam boni facere aut mali. Omnipotens autem Deus ipse fecit caelum et terram, mare simul et omnia quae in eis sunt. Et cum haec et alia plurima de fide Christiana disseuisset, Imperator iratus dicit ei: Non vocavi te plurimos sermones facere; sed volens te mox acquiescere, jubeo te Deo Apollini sacrificare. Respondit S. Theopompus dicens: Ego talibus Diis sacrificium numquam profero, nec unquam tua tormenta formidabo. Scriptum est enim: Nolite timere virum qui corpus occidit animam autem non valet occidere. Tu vero potestatem habens corporis mei, quidquid vis, perage.

2 Tunc Imperator jussit succendi clibanum, sanctumque Pontificem projici in ipsum. Succenderunt ergo milites illum nimis a mane usque ad meridiem. Sanctus vero Episcopus dixit eis: Sustinete parum, et ego ostendam vobis virtutem Domini Dei mei, pro cuius nomine sancto talia patior. Et haec dicens confestim insiliens resedit in medio clibani nimium aestuantis. Ipsi vero putaverunt eum mox adustum igne mori. Nocte autem media surgens beatus vir de clibano, cingressus est thalamum Imperatoris, januis omnibus ultro patefactis, excitatoque eo dixit: Ego sum Theopompus Episcopus, homo Jesu Christi. Non sum mortuus, ut praeeperas; sed ecce vivo.

3 Audiens haec Diocletianus valde turbatus est, et elinguis praenimio pavore factus siliit. Mane autem facto, vocavit milites suos, et ait: Fortasse non in tromisistis Christianum illum in clibanum succensum, sicut praeeperam vobis. Dicunt illi: Etiam Domine, ut jusseras, misimus illum, et consumptus mortuus est ab hesterno die. Tunc Diocletianus surgens exivit cum militibus, et stetit ante clibanum. Sanctus autem Theopompus Episcopus eadem nocte regressus a palatio, subiit rursus clibanum, et erat ibi; et audivit eum Imperator psallentem ac glorificantem Deum in medio clibani valde succensum. Et supra modum miratus est. Et cum illaesus ascenderet de clibano, dixit Imperator adstantibus: Notate qualem virtutem habeat magia Christianorum. Audivi siquidem quod in nomine ejusdam Jesu magias suas perficiant. Et praecipit eadem hora apprehendere canem et jactari in clibanum, scire volens Sancti prius factum miraculum. Confestim autem canis exustus est.

4 Intuens haec Imperator dixit vero Dei: Incumbam tibi cum poenis ut impio, eo quod cognoverim te seductorem et magnum esse. Jussitque eum arcta custodia clausum haberi, nec illi panem dari, neque aquam, usque in diem qua vellet eum publica sessione audire. Mansit igitur vir Dei in carcere viginti duos dies sine cibo et potu, divina refectione sustentatus. Quibus expletis, Imperator ait militibus suis: Euntes videamus si forte vivat adhuc Christianus ille, an mortuus sit. Quem cum invenissent exhilarato vultu, quasi regali convivio refectum, Imperator ira repletus eduxit beatum Praesulem, et scindens tunicam suam, plausum dedit manibus suis, dicens: Venite, et vidite quanta sit magia Christianorum. Beatus vero Episcopus ait: Usquequo miserrime execratum habes cor, Nec cognoscis Deum verum, in quem ego credo? Ipse enim est qui virtutem mihi praestat, quatenus te vincam, et tua superans pro nihilo ducam tormenta. Tunc Imperator haec et alia audiens ab eo, praecipit ejus oculum dextrum effodi, et in manu dextera ipsius dari, ac sic ad carcerem reduci. Ubi

cum orasset, lux magna in carcere refulsit, et confestim pupilla sancti oculi effossi est aperta, et facta est integra et sana ut altera.

5 Quod cum Imperator vidisset, iratus est valde, et dixit: Per salutem imperii Romanorum, magnumque Apollinem, nequaquam audiam vel acquiescam tibi nisi prius accersiam potentiorum magum valentem omnes artes et magias tuas destruere. His dictis jussit eum iterum in carcerem recipi. Missis igitur litteris ad omnes provincias, ut si quis veniens magus solveret magias Christianorum, honores plurimos ac munera reciperet; advenit magus quidam, nomine Theonas; qui stans in conspectu Diocletiani ait: Juxta praecipuum regiminis vestri quantocyus veni solvere magias Christianorum, et apud me non invenietur mendacium in conspectu tuo. Quibus auditis Imperator letatus ait: Est mihi in carcere Princeps quidam Christianorum, ejus magiam si solveris, magnos honores consequeris. Cui Theonas dixit: Faciat potentiam aliquam in conspectu meo, et ego, te vidente, omnem ejus operationem destruiam. Delectatus ergo Imperator in talibus dictis ait ad eum: Attamen volveram a te aliquod signum prius videre. Theonas dixit: Afferatur taurus ferocissimus, quo adducto, statim aliqua verba in auribus tauri protulit; et confestim taurus dissectus est in binas partes. Tunc admiratus Imperator dixit: Vere tu sufficiens est ad dissolvendas magias Christianorum. Et magus: Parum, inquit, sustine, et cognosces mire factum miraculum o Imperator. Et haec dicens jussit sibi afferri trutinum, et trutinavit ambas tanri partes, et inventae sunt aequales.

6 Confestim igitur Diocletianus jussit sibi praesentari S. Theopompum Episcopum, et statuit eum ex adverso magidicens ad eum: Notum habens, quod seductor sis et magus, venit ergo magus iste ab Aegyptiorum regione. Et cognoscere volo, quis vestrum sit potentior magus. Tunc Theonas ait ad Episcopum: Dnas artes nunc magicæ disciplinae in te conficiam; et si nihil tibi praevaluerint, credam in Deum tuum. Et faciens *d* sphaerulas farinae magicas, dedit Episcopo. Quas ille comedit suscipiens, et dulcoratae sunt in ore ipsius tamquam mel, et nihil molestiae intulerunt. Quod videns Theonas stupefactus ait: Adhuc unum prodigium magicæ artis supra te conficiam. Quod si tibi non nocuerit, credam in Deum tuum. Et sumens calicem aquae, intulit in eo sphaeram magicæ, invocavitque super illum nomina potentissimorum demoniorum, quatenus potentius redderetur venenum, et contulit Sancto bibere. Quod cum sine læsione sumpsisset, Theonas confestim proruens ad pedes sancti Episcopi ait: Non est alter Deus, nec in altero confidendum ullo modi, nisi tantum in solo Jesu. Deinde Imperatori ait: Christianus sum, et Crucifixum adoro. Quod Imperator audiens turbatus est valde, et exclamavit dicens: Magna sunt quae per magicas fiunt ostensiones Christianorum. Et praecipit ambos in carcere introduci, ubi sanctus Episcopus Theonam in fide instruens, mutato ejus nomine vocavit eum *e* Synesium, hoc est, intellectualem, eo quod puro corde intellexisset Christum Deum et Dominum, et baptizavit eum.

7 Altera vero die praecipit Imperator sanctum Episcopum sibi praesentari, inclinataque cervice dixit ad eum: Ave magister magorum. Et cum Diis sacrificare nolisset, praecipit eum extendi super terram stiptibus nexum, et supinatum sursum aspicientem. Fecitque fracta partem afferri columnæ, quam vix portare poterunt octo viri, et eam super ventrem ejus poni. Sed cum sanctus Episcopus orasset, confestim elevata est a semetipsa columnæ, ceciditque a ventre ejus longe direpta quasi cubitis quindecim. Tunc Diocletianus praecipit eum suspendi verso capite, ligarique capitello columnæ cervicete-
nus

Theonas ma-
gus,

dato artis sue
specimine,

Theopompum
veneno et in-
cantationibus
appetit, fru-
stra: *d*

conversus

Synesium ap-
pellatur. *e*

Aliis tormen-
tis superatis.

nus ibi subnexum, et sinere taliter suspensum a summo mane usque ad horam diei tertiam. Post hoc autem jussit subito incidi funem, de quo pendeat suspensus, quo mole subnixâ capite quassato fractaque cervice perniciosissime deficeret. Quo facto sanctus Episcopus divina virtute stetit erectus supra pedes suos.

8 Post hæc Tyrannus in eum capitalem sententiam dedit; quam sanctus late suscipiens, magna voce dixit: Benedictus Deus et Pater Domini mei Jesu Christi, qui ad hunc diem me pervenire fecit, quem semper desideravi. Rogo ergo te Domine, memento mei semper et in hoc hora, et hæc dicens genu flexo, capite cæsus in pace ac confessione trinæ Deitatis consummatus est. Postea fecit Imperator sibi applicari magum qui crederat Christo; quem cum neque blandimentis neque minis ad sacrificandum posset inducere, jussit eum in defossum profundæ voraginis mergi, humoque oppleri, superinducens caleitrantes agrestesque equos, quorum calcibus diu tensus deficeret. At ipse expansus manibus in oratione migravit ad Dominum. Martyrizati autem sunt beatissimi Martyres Theopompus Episcopus et Theonas, qui et Synesius, sub Diocletiano Imperatore apud Nicomediam pridie Nonas Januarii. f a Pet. imperii. b Pet. statuas ex auro Appollinis et Artemis. c Addit. idem: luce cælesti prævia. d Pet. et Bivar. spirulas. e Synesius, intelligentia, perspicacia. *synesius*, intelligo. f Addit. Pet. Quorum corpora Nicomedie in eodem tumulo sepulta sunt.

DE S. MELORO M.

NOT. 51.

Pag. 136, col. 1, post Præfationem ante Vitam S. Melori adde [Alique etiam in Britanniam Armoricam deportatæ. Liqueat id ex Fragmento hist. Franciæ a Ludovico Pio usque ad Robertum Regem, quod tomo 3 Scriptorum Francicorum edidit du Chesne; ubi memoratur Salvator Alethinus Episcopus, Danis a Richardo Normanniæ Comite contra Theobaldum Carnotensem Comitem evocatis, late Gallias infestantibus, Parisiorum urbem petisse cum plurimis Sanctorum pignoribus, inter quæ partes corporum pretiosorum Melorij et Tremori: pace deinde inter duos illos Comites facta, domum revertisse, parte reliquiarum S. Sampsonis Episcopi isthic relicta, quam Hugo Capetus Dux in æde S. Bartholomæi a se ampliata collocari curavit. An S. Meliori reliquiæ ibi relicte, postea ad Meldorum urbem translatae sint, an alio deportatæ, haud scimus.

S. Melori reliquiæ.

AD VITAM S. GENOVEFÆ V.

NOT. 52.

Pag. 137, col. 1, nu. 1, lin. 14, post Corisopitensi, adde: et Parisiensi novo ac vetere. Et Saussaius eo die ita scribit: Lutetiæ Parisiorum Translatio S. Genovefæ Virginis, reginæ ipsius urbis Patronæ, cujus sacrum corpus divinis fulgoribus rutilans, cum Herbertus Abbas in villiori theca vetustaque conditum non grate cerneret, capsam curavit argenteam deauratam intus et foris, ac pretiosis margaritis exornatam fieri, in quam (ipso jam carne exuto) purissimos beatæ Virginis artus intulit solenni ritu illius successor Robertus de Firmitate Milonis regnante S. Ludovico: pium opus promoventibus religiosa munificentia Roberto Domino de Courtenaii, Guilielmo Abrincensi Episcopo titulari, plurimisque reginæ urbis civibus in sanctissimam patronam suam religiose affectis. Iterumque idem Saussaius x Novembris ista habet: Lutetiæ Parisiorum elevatio corporis sanctissimæ Virginis Genovefæ, reginæ ipsius urbis tutelaris gloriosæ; facta pietate Roberti Abbatis de Pietate Milonis: cum pretiosa lipsana tantæ Cælitis ex veteri theca in capsam argenteam, auro gemmisque decoratam transposita, intus imminens summo altari tabernaculum collocata fuerint, ad Parisiensium excitandam fovendamque erga beatam suam Patronam devotionem et reverentiam.

S. Genovefæ reliquiæ transpositæ.

Ibidem post num. 1, adde: In Breviario Parisiensi est officium semiduplex de S. Genovefæ cum commemoratione S. Marcelli Episc. Parisiensis, de quo agemus 1 Novembris. Causa commemorationis exponitur Lectione 3. Itaque Stephanus, tunc temporis Parisiensis Episcopus, vir piissimus, de salute plebis sollicitus, jejunia et publicas preces toti indicit populo. Et quia B. Genovefæ, Parisiorum Patronæ, opem in publica calamitate imploratam aliquoties non defuisse, jamque antea Sequanæ fluvii inundatione semel atque iterum beatæ Virginis patrocinio sedatam fuisse memor esset; visum est ejus sacratissimum corpus ad seniore beatæ genitricis Dei basilicam, solenni processione deduci, ut ipsa gloriosa Virgo, una cum B. Marcello altero ejusdem civitatis Patrono, pro populi salute supplicatura procederet. Lectione vero 6, ista habentur: Sed et juxta seniore basilicam edificata est, in monumentum posteritati, ecclesia S. Genovefæ quæ de MIRACULO ARDENTIUM dicitur. Eo vero die oratio hæc legitur: Deus, qui B. Genovefæ excellentiam multiplicitate virtutum gloria declarasti; concede nobis, quæsumus, ut quæ hodierna die per gratiam tuam in membris humanis ignis horridi consumpsit incendium; nos quoque a gehennæ incendiis liberatos ad gaudia transferat Angelorum. Per Dominum.

EX VARIIS.

Pag. 138, col. 1, post nu. 4, adde [Paulus Burrierius, qui S. Genovefæ Vitam recens Gallice scripsit, recenset quoties ab anno 1322 ad 1625, præsentem semper ope, deposita ea sit theca.

NOT. 53.

Ibidem post nu. 5, adde [ac deinde Odem unam, tres Hymnos, Græcos Panegyricos duos.

NOT. 54.

6 Præter illud cantatissimum sacri ignis, ope S. Genovefæ restincti, miraculum, aliud minus quidem celebre, admirabile tamen, et certum in inferiore nostra Germania sæpenumero patrat. Monasterium est S. Nicolai in Laen, vulgo Zum laeck, ordinis Benedictini, diocesis Trevirensis, ab Andernaco oppido horarum aliquot itinere distans: hæc propinquus est vicus, præsentem semper S. Genovefæ contra cæli tonantis tempestates patrocinio clarus. Simul enim fragor exaudiri tonitruum cæperit, illico nimbi, grandinis, fulminis, et cujusvis demum periculi ab agris avertendi causa, incolæ ad templum S. Genovefæ campanas pulsaturi concurrunt: sin differant, accollæ advolant, ac pulsam urgent. Neque is intermittitur, dum qui foris consistunt ardentes aliquot candelas supra templi lectum conspiciant, quos S. Genovefæ cereos appellant. Id argumentum est propulsatæ, quæ metuebatur, calamitatis. Hic a majoribus fluxit ritus, et perpetui prodigij fides, eo mirabilior, quod quibus lethali noxa inquinatus animus est, ab iis cereos illos minime conspici credit simplex vulgus; aliquibus sane quidem non apparent. Id perenne S. Genovefæ, (non illius Brabantinæ, quæ haud inde procul vico Frawenkirchen celebratur) sed hujus Parisiorum tutelaris, beneficium est, pagi illius templique Patronæ. Hæc et minime dubia fama, et gravissimorum virorum, qui sæpius portentum ipsi spectarunt, et Antistitum quoque, certissimo testimonio didicimus.

Tempestates ope S. Genovefæ depulsæ.

Pag. 138, post cap. 1 adde [De hæc legatione plenius agemus ad S. Germani vitam 31 Jul. et S. Lupi 29 ejusdem.

NOT. 55.

Pag. 139, post cap. 3 adde [a De S. Aniano Ep. Aurelianensi agemus 17 Novembris.

NOT. 56.

Pag. 141, post cap. 6, adde [a Colitur S. Ciliuia, sive Celinia, 20 Octob.

NOT. 57.

Pag. 143, post cap. 11, adde [a Colitur S. Crothildis 3 Junii De hæc æde alia scribit Saussaius: In basilica Apostolorum Petri et Pauli, quam Clodoveus Rex suo hortatu in monte Parisiensi construxerat, digno funere sepulta, crebris adeo refutis miraculis, ut titulum sacre ædis ab hinc nuncupatione sua insignierit. Quæ clarius refelluntur ex altera in vita, in qua cap. 10, num. 42, ista habentur: Circa hujus ergo tumulum humilis primitus ligni superimpositione contactum, gloriose memoriae Clodoveus Rex etc.

NOT. 58.

Pag. 144, post cap. 3, adde [a Saussaius, nescimus quo auctore, scribit: Hunnos Gallias invadentes, Lutetiamque dura obsidione prementes, sua oratione et meritis profligavit. Ast hic diserte dicitur: Hunnorum exercitum non solum longius venientium orationibus restitit, verum etiam ne appropinquare Parisios conaretur apud Deum orationibus suis obtinuit.

NOT. 59.

Hunni Parisios non obsedere.

DE